

In elk kind schuilt een kunstenaar

Zijn peuters te jong om al te tekenen? Welnee. Steeds meer kinderdagverblijven huren kunstenaars in.

MARIEKE MONDEN

Cassidy huult. Ze kreeg net een rode stiften aangereikt. Dat was iets te eng voor de bijna tweejarige. De tranen rollen over haar wangen. Weg uit het atelier wil ze. En wel nú.

Sinds twee jaar heeft kinderdagverblijf Pandaberen in de Indische Buurt een atelier in het souterrain. In het oude kantoortje van locatie-manager Vera Mepschen kwamen drie ezels, een wand met materialen, stoeltjes en een tafel om aan te werken. Er werd al wel eens geknutseld met de kinderen, maar met de komst van kunstenaar Sabine Plamper is het een serieuze zaak geworden. Een keer in de week komen baby's, peuters en kleuters naar het atelier om te verven, kleien, lijmen, tekenen, knippen of op een andere manier creatief bezig te zijn.

Plamper werkte in het Amsterdamse kinderdagverblijf De Platanen jaren als 'atelierista', een kunstenaar die met de kinderen werkt. Nu geeft ze pedagogische medewerkers scholing in de creatieve ontwikkeling van kinderen en werkt ze als freelancer op verschillende kinderdagverblijven in ateliers met kinderen.

Vandaag gaan peuters tussen de zestien maanden en twee jaar met Plamper aan de slag. Ze heeft de sessie tot in de puntjes voorbereid. Met een leidster zal ze vier kinderen begeleiden en observeren. Verf, potloden, zand, zout, houtskool, linzen, schildersezels, papier en behangplaksel staan klaar voor gebruik. Vrolijke klezmermuziek schalt door de ruimte. Aan elke kant van de tafel liggen natte doekjes en wc-papier. Voor vieze gezichten, snotnuzzelen en verhanden hoeft niemand op te staan.

Benjamin heeft er duidelijk zin in. Als hij binnenkomt, grijpt hij direct naar een potlood. Terwijl de anderen nog moeten beginnen, heeft hij zijn blaadje al vol. "Kijk!" wijst hij op het briefkaartje dat Plamper voor hem heeft klaargelegd. Interesse in de zelfgemaakte schortjes van Plamper heeft hij niet. Benjamin wil door.

Cassidy niet. Ze kwam al wat angstig binnen en wil nu het liefst weer terug naar de groep. Pedagogisch medewerker Magda Noter aait Cassidy zachtjes over haar krullende haar. Benjamin krijgt een blauw aquarelpotlood. Om het nat te maken geeft Plamper hem een borrelglas met een bodempje water. Met felle streken trekt Benjamin lijnen over het witte papier. Plamper noteert graag wat zij de kinderen ziet doen. De briefkaarten waarop de kinderen tekenen of schilderen, zal ze na afloop verzamelen en van de tijdens het werk gemaakte observaties voorzien. Met een ringetje door de briefkaarten ontstaat zo van ieder kind een eigen boekje. Groeps-genoot Noura krijgt een kwast met een klein rondje rode waterverf. Plamper biedt de kleintjes één kleur of materiaal per keer aan: kunnen ze geconcentreerd zien wat de verschillende effecten zijn. Lekker

In kinderdagverblijf Pandaberen is een atelier, waar de peuters onder leiding van

kunstenaar Sabine Plamper één keer per week verven, kleien, tekenen of knippen.

FOTO'S DINGENA MOL

smeren, ervaren hoe water vloeit: dat op zich is voor de dreumessen al boeiend genoeg. Met een grote lach smeert Noura de rode verf over de blauwe streep van het aquarelpotlood. Langzaam vloeien de kleuren in elkaar over.

Leidsters geven kinderen meestal direct grote vellen papier, maar Plamper vindt dat 'te confronterend' en vaak ook zonde van het papier: "Zo'n kleine briefkaart is voor kinderen veel beter hanterbaar. Als ik ze eerst op een klein velletje laat proberen, zijn ze daarna klaar om groot verder te gaan."

Van voorbedrukte kleurplaten die ingekleurd moeten worden, gruwelt Plamper: "Ik wil dat de kinderen zelf kunnen ontdekken, sporen maken. Kindertekeningen hoeven niets voor te stellen, maar als je luistert wat kinderen zeggen terwijl ze bezig zijn, krijg je een inkijkje in hun beleevingswereld. Vaak zien ze zelf wel wat ze gemaakt hebben,

maar daar gaat het mij niet om. Het gaat om het ervaren." Na het potlood, de stiften en de verf tovert ze lijm, zand en spliterwten op tafel. Ze vraagt de kleintjes niet wat ze maken. Plamper: "Hier geldt echt: praten is zilver, zwijgen is goud."

Natuurlijk blijven lang niet alle peuters braaf op hun stoeltje zitten. Voor de lopers heeft Plamper vandaag lange stroken op de grond geplakt. Op drie ezels hangen vellen papier. De donkere vlechtjes op het hoofd van Jay-Sean zwiepen heen en weer als hij enthousiast afloopt op het rollertje met blauwe plakkaatverf. Met het rollertje probeert hij het plafond te bereiken. Plastic patatbakjes blijken uitermate geschikt te zijn als verfbakjes voor de kleine schilders. Plamper komt geregeld met tassen vol lege dozen of ander afvalmateriaal aanzetten. Ouders zijn inmiddels ook enthousiast geworden en

zodoende beschikt het ateliertje nu over een kastwand met kleurrijk knutselmateriaal.

Cassidy is intussen bijgekomen van de schrik. Vanaf de schoot van leidster Magda Noter begint ze te tekenen. Nu is het de beurt aan de leidster om te schrikken: "Oh, oh, ze tekent op het tafeltje!" Geeft niets. Ook dat mag. Locatiemanagement Mepschen had het eerder op de dag al gezegd: "Bij Sabine Plamper is het helemaal niet erg als er zand of verf over de grond gaat of een kind verf op zijn gezicht smeert. Dat hebben we tijdens de bijscholing die ze gaf ook geleerd: we moeten het allemaal wat meer loslaten. En Sabine heeft de tijd alles na afloop weer op te ruimen."

Nu de kinderen op hun gemak zijn, schuilt Plamper ze steeds meer materiaal toe. Benjamin krijgt behanglijm, dat duidelijk nieuw voor hem is. Voorzichtig proeft hij wat. Niet lekker, zegt zijn gezicht. Als hij

ziet dat Jay-Sean met de ezels aan de slag is, laat ook hij de tafel voor wat hij is. Hij smeert gele verf op de ezels en wijst: "Wow!" Buurvrouw Noura is ook aan het klieren geslagen.

'Het is niet erg als er verf over de grond gaat, we moeten het allemaal wat meer loslaten'

"Leuk," zegt Benjamin. Op de hippe gymtjes van Jay-Sean zit een lik verf, op het voorhoofd van Noura ook.

Terwijl de drie kinderen aan het verven zijn, komt ook Cassidy nieuwsgierig kijken. Op de grond staat nog een bakje verf met roller. Na wat aansporingen is het kleine meisje niet meer te houden. "Ze gaat los!" roept de leidster met

een mengeling van trots en verbazing. "Je staat er niet bij stil dat zulke kleine kinderen dat ook al kunnen," zegt ze tegen Plamper. De kleintjes imiteren elkaar en petsen

nu allemaal met hun rollers tegen het papier, kijken naar de afdraken die ze maken en genieten van het geluid. Af en toe trekken ze ook wat strepen of wisselen ze van kleur. Later op de dag, na een tweede sessie met vier andere kinderen, zullen de leidsters tijdens de evaluatie zeggen dat ze de ateliersessies beter aan de oudste peuters besteed vinden. Die kunnen beter blijven zitten en het wordt ook niet zo'n

Mooie materialen

- Talens, transparant watercolours
- Stabilo pen 68 zwarte stiften
- United Office zwarte free inkroller
- Stabilo Woody, aquarelpotlood dat goed samengaat met een klein laagje water in een borrelglas zonder voet
- Bakje zand
- Witte briefkaarten

troep. De peuters tekenen bovendien al een stuk beter dan de dreumessen.

Er zijn genoeg redenen waarom Sabine Plamper zo graag in een daarvoor bestemd ateliertje op kinderdagverblijven aan de slag gaat. Ze vindt het van groot belang dat jonge kinderen zonder opgelegde thema's kleuren, materiaal en hun eigen lichaam ontdekken. Ze is er heilig van overtuigd dat het de creativiteit en daarmee de ontwikkeling stimuleert.

"Elk kinderdagverblijf zou eigenlijk een atelier moeten hebben, waar kinderen zelfbedachte dingen kunnen maken en waar we in kleine groepen ook met spannend gereedschap zoals tangen en hamers kunnen werken."

Als de tijd om is, gaan de schortjes uit. Maar dat laat Cassidy zich niet gebeuren. Ze schildert driftig door en peinst er niet over naar boven te gaan. Ze heeft de smaak te pakken.